

regeling in het leger vaak goed genoeg. Dit neemt niet weg — en het is zeer jammer voor die officieren van gezondheid, welke met volle ambitie en met hun beste krachten in het leger werken —, dat, wat het bestrijden der geslachtsziekten betreft, het leger meermalen ernstig tekort gekomen is; en zulks zal in den korten tijd, dat ik eruit ben, wel niet veranderd zijn. De omstandigheid — hierop leg ik den nadruk —, dat inkwartieringswet en militiewet dwingen tot handelingen, die men uit vrijen wil zou nalaten, maakt, dat degene, die dwingend optreedt, dus de staat, ook verantwoordelijk is voor al de gevolgen.

Zou er niets op te vinden zijn, om de besmettelijke geslachtsziekten, die van harte gezond zijn, op een andere manier ongevaarlijk te maken, dan door hen dure hospitaalruimte te laten innemen?

Rucphen, 20 December 1920.

H. KOCH.

ZIEKTEWET-TALMA EN ONTWERP ZIEKENVERZORGING.

Het doet mij genoegen in het artikel van VAN BRUGGEN in het *Tijdschrift* van 11 December j.l. de meening van den schrijver onomwonden te zien weergegeven, dat het wetsontwerp op de ziekenverzorging z. i. groote kans had hetzij te worden ingetrokken of zóó fundamenteel te worden gewijzigd, dat vrijwel van een principieel nieuw ontwerp zou moeten worden gesproken. Deze meening toch is door mij reeds meermalen officieus geuit, waarbij ik de slotsom trok, dat het gekibbel, of in het thans ingediende ontwerp de belangen der specialisten al dan niet aan die der huisartsen ondergeschikt waren gemaakt en of de specialistische hulp daarin wel of niet genoegzaam tot haar recht kwam, volkomen gespeend was van elk practisch belang en integendeel slechts ertoe zou kunnen bijdragen de positie van de geneeskundigen als zoodanig te schaden. Ik meende dan ook den raad te moeten geven vooral als stand eensgezind te zijn en saamhoorigheidsgevoel te toonen, lettende op de groote lijnen en op het belang der volksgezondheid en zich derhalve van separatistische stroomingen te onthouden.

In het artikel van VAN BRUGGEN wordt deze meening bevestigd en daar ik het slechts kan toejuichen, indien privaatrechtelijke regelingen totstandkomen in stede van publiekrechtelijke met al den aanleve van staatsinmenging, overheidsbetweterij, ambtelijken omslag en kostbaarheid, mag het geen verwondering wekken, indien ik van harte ermede zou instemmen als de ziektewet-TALMA als zoodanig niet zou worden ingevoerd en derhalve ook het ontwerp op de ziekenverzorging op anderen grondslag moet worden gesteld. Terwijl er bij de ziekengelduitkeering twee belanghebbende groepen zijn, nl. werknemers en werkgevers, moet bij de ziekenverzorging met drie dergelijke groepen rekening worden gehouden. Deze derde groep zijn de geneeskundigen en wel in hun geheel. Bij de privaatrechtelijke regeling der kwestie kunnen de geneeskundigen in eigen boezem uitmaken wat zij willen en deze desiderata door middel van collectieve contracten tot verwezenlijking trachten te brengen. Deze kunnen plaatselijk verschillen, rekening houdend met de omstandigheden. Een zoodanige regeling behoudt haar soepelheid en kan zich aanpassen aan veranderingen, welke zich zouden kunnen voordoen op één of ander gebied, zonder dat veel moeielijkheden zijn te vreezen.

Een wettelijke regeling der materie evenwel moet noodwendig in een keurslijf van algemeen geldende bepalingen tezamen wringen, wat beter door onderling overleg plaatselijk of anderszins te verwezenlijken ware. Nu ben ik het niet eens met VAN BRUGGEN dat, zelfs indien de artsen zich onverhoopt mochten plaatsen op het bekrompen standpunt van het groepsegoïsme, zij voorstanders zouden moeten zijn van verplichte verzekering voor geneeskundige behandeling bij overheidsfondsen, omdat de ervaring in overheidsbedrijven zou hebben geleerd, dat daar door de organisatie het gemakkelijkst goede voorwaarden, goede rechtspositie en behoorlijke belooning te verkrijgen zijn. M. i. heeft de ervaring slechts geleerd, dat zulks het geval is, indien deze organisaties direct of indirect genoegzamen electoralen invloed kunnen uitoefenen

en de betrekkelijke overheid daarmede politiek rekening heeft te houden. Bij de artsenorganisatie zal daarvan echter geen sprake zijn. Ik wilde dus uitsluitend de meening van VAN BRUGGEN bijvallen, dat het standpunt behoort te worden ingenomen, dat de arbeid der geneeskundigen in de eerste plaats ten doel heeft een goede geneeskundige behandeling der zieken en dat het daarnaast, ja zelfs daarom voeg ik bij, hun plicht is te strijden voor hun onafhankelijkheid, hun vrije beroep en voor behoorlijke voorwaarden. In dien strijd zullen zij veel sterker staan bij onderling overleg tusschen de betrokken partijen dan bij wettelijke regelingen. Wat bij deze laatste daarenboven ook te vreezen staat, is de ambtenaarsziekte, waarover PINKHOF in hetzelfde nummer een en ander ten beste geeft in verband met de thans in Engeland ophanden zijnde voorstellen, waarbij hij uiterst raak opmerkt, dat dan „het publiek moet betalen voor de vernietiging van zijn geneeskundige hulp”.

Dat deze ambtenaarsziekte ook hier te lande bij een publiekrechtelijke regeling alle kans heeft te gaan woeden, vreest eveneens VAN BRUGGEN zoozeer, dat hij schrijft de mogelijkheid zeer goed in te zien, dat de groote kosten der ambtelijk-geneeskundige controle, ingesteld om de kas onnoodige uitkeering van ziekingeld te besparen, nauwelijks tegen deze besparing zouden opwegen, ongeacht al de ellende, welke overigens daarmede zou gepaard gaan en de onttrekking van een groot aantal artsen aan doeltreffender geneeskundigen arbeid. Moge derhalve ons volk gespaard blijven voor „maszregelende” overheidsinmenging, zoolang de betrokkenen in staat zijn zich zelve te helpen.

's Gravenhage, 20 December 1920.

R. BROMBERG.

BRIEFWISSELING.

HET REGISTER VAN DEN JAARGANG 1920.

Wat sedert menschenheugenis bij ons *Tijdschrift* niet is voorgekomen, is thans geschied. Het register, dat telken jare tegelijk met de laatste aflevering van den jaargang onze lezers bereikte, is thans door een samenloop van omstandigheden, niet op tijd gereed gekomen, zoodat onze intekenaren het niet bij dit laatste nummer van den jaargang 1920 zullen aantreffen. Onze redactie biedt daarvoor haar verontschuldiging aan en hoopt het thans met het eerste nummer van 1921 te kunnen verzenden. Daar dit nummer juist op den Nieuwjaarsdag verschijnt, is de vertraging dan nog niet eens zoo heel groot. Tevens kan zij mededeelen, dat maatregelen getroffen zijn om voor de toekomst een dergelijke vertraging onmogelijk te maken, zoodat wij verwachten, dat in het vervolg wederom, evenals tot nog toe, het register tegelijk met het laatste nummer het licht zal kunnen zien.

Redactie.

BERICHTEN.

BUITENLAND.

PARIJS. — Pest en antisemitisme. De gevallen van pest, die te Parijs zijn voorgekomen, hebben aanleiding gegeven tot uitingen, die verdienen in deze bladzijden van hedendaagsche geschiedenis voor den naneef te worden bewaard, indien althans het hedendaagsch papier het zólang uithoudt. Dan kan hij een vergelijking trekken